

Naukowe Koło Pedagogiki Opiekuńczej

Naukowe Koło Pedagogiki Opiekuńczej zarejestrowane zostało w WSP TK 20 maja 1997 r.

Celami statutowymi koła są:

- Podejmowanie badań empirycznych i kształtowanie umiejętności pisania tekstów naukowych, organizowanie seminariów i konferencji oraz spotkań z ciekawymi ludźmi nauki i praktyki w zakresie opieki i wychowania dzieci i młodzieży w różnych układach i sytuacjach opiekuńczo-wychowawczych;
- Kształtowanie kompetencji pedagogicznych studentów, opracowywanie i realizacja cykli zajęć wychowawczo-opiekuńczych, okazjonalnych spotkań z dziećmi i młodzieżą w środowisku lokalnym oraz placówkach opiekuńczo-wychowawczych;
- Utrzymywanie współpracy z lokalnymi organizacjami społecznymi działającymi na rzecz opieki i wychowania dzieci i młodzieży w środowisku rodzinnym, szkolnym oraz pozarodzinnym i pozaszkolnym;
- Integracja studentów z pracownikami nauki zajmującymi się pedagogiką opiekuńczą, tworzenie tradycji kierunku, organizowanie corocznego uroczystego wręczenia dyplomów absolwentom pedagogiki opiekuńczej i terapeutycznej;
- Rozwijanie umiejętności gry na gitarze i jej wykorzystanie w pracy wychowawczej z dziećmi i młodzieżą, tworzenie ze-

społu najlepiej grających osób.

Planowane przedsięwzięcia na 2001 rok

- Rola świetlic szkolnych i pozaszkolnych w mieście (raport z badań, seminarium, zielonogórski konkurs na twórczy pomysł wychowawczo-opiekuńczy świetlicy). Przygotowanie do druku raportu z badań wykonanych w roku 2000 sytuacji dzieci w zielonogórskich świetlicach szkolnych i seminarium, konkurs na twórczy pomysł wychowawczo-opiekuńczy dla świetlicy.
- Wyjazd szkoleniowy studentek V roku prowadzących świetlicę środowiskową - 17 osób do Lubiatowa i wybranego domu dziecka znajdującego się w okolicy.
- V uroczyste wręczenie dyplomów absolwentom pedagogiki opiekuńczej i terapeutycznej - listopad.
- Przeprowadzenie badań dotyczących zainteresowań dzieci i młodzieży oraz przyczyn i stanu rozszerzającego się zjawiska nudy młodzieży w mieście.
- Założenie i prowadzenie strony internetowej dotyczącej działalności koła.
- Zaproszenie na gościnny wykład dr. Albi- na Kelma z Warszawy na temat przemian w rodzinnych i instytucjonalnych formach opieki zastępujących rodzinę dziecka.
- Zaproszenie wychowanków domu dziecka w Kożuchowie do Zielonej Góry.
- Zorganizowanie seminarium na temat dziecka opuszczonego w społeczeństwie.
- Obóz adaptacyjny dla studentów I roku pedagogiki i specjalności opieka i pomoc

środowiskowa.

- Utrzymywanie kontaktu i zachęcanie do współpracy absolwentów pedagogiki opiekuńczej – ankieta.

W roku akademickim 2000/2001 rozpoczęliśmy swoją działalność w Naukowym Kole Pedagogiki Opiekuńczej, chcieliśmy spotykać się z dziećmi, uatrakcyjnić im spędzanie wolnego czasu. Naprzeciw naszym oczekiwaniom wyszła dr Grażyna Gajewska proponując nam udział w badaniach na temat funkcjonowania świetlic szkolnych w mieście. Przez kilka miesięcy odwiedzałyśmy świetlice szkolne, rozmawiałyśmy z wychowawcami, pomagałyśmy dzieciom w wypełnianiu ankiet. Był to dla wielu z nas pierwszy kontakt z tak dużą liczbą dzieci jak również z instytucją świetlicy szkolnej, niezapomniane doświadczenie i oryginalna praktyka. Wrażenia były różne, w zależności od tego, w której świetlicy byliśmy. Należy bowiem przyznać, że stan świetlic szkolnych jest bardzo zróżnicowany (pod pojęciem stan rozumiem tu: wyposażenie, stosunek wychowawców do dzieci, liczbę dzieci przypadających na jednego wychowawcę, atmosferę panującą w świetlicy). Wyniki tych badań zostały zaprezentowane 8 listopada 2001 r. podczas forum wychowawców świetlic zorganizowanego przez Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli oraz studentów Naukowego Koła Pedagogiki Opiekuńczej Uniwersytetu Zielonogórskiego. Notatka na ten temat ukazała się w „Gazecie Lubuskiej” 9 listopada 2001 roku.

Członkowie Koła

Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Przemoc seksualna wobec dzieci”

W roku 1999 na terenie Polski stwierdzono 4229 przestępstw przeciwko wolności seksualnej. Pokrzywdzone zostały 3202 osoby, w tym 1957 nieletnich. Skala tego zjawiska jest przerażająca, dlatego Zakład Poradnictwa Młodzieżowego i Edukacji Seksualnej oraz Instytut Pedagogiki Społecznej Uniwersytetu Zielonogórskiego przy współpracy Towarzystwa Rozwoju Rodziny zorganizowali Międzynarodową Konferencję *Przemoc seksualna wobec dzieci*. Jej kierownikiem naukowym był dr hab. Zbigniew Izdebski. Odbывała się ona 26-27 września 2001 r. Uczestnicy konferencji zauważyli potrzebę wzmocnienia działań na rzecz dzieci wykorzystywanych seksualnie oraz stworzenie procedur angażujących różnych specjalistów w pracę z dzieckiem – ofiarą przemocy seksualnej.

Pedagodzy zwrócili uwagę na fakt, że przystytucja i pornografia dziecięca jest cały czas zjawiskiem mało znanym, niedostrzeganym i co jest bardzo groźne – ukrywany. Wykazali oni, że programy profilaktyczne są przygotowywane i realizowane najwyżej w dużych miastach, gdzie zaplecze specjalistyczne jest bardziej rozwinięte. Ważne jest wypracowy-

wanie systemu pomocy dzieciom krzywdzonym oraz integrowanie działań instytucji samorządowych i państwowych.

Niezwykle ważne jest aby dziecko, które jako ofiara przemocy jest nieufne i skryte, mogło nawiązać kontakt z osobą dorosłą. Jeżeli więc istnieje dobry kontakt między dzieckiem a nauczycielem, pedagogiem, pracownikiem socjalnym czy pielęgniarką należy go podtrzymywać niezależnie od współpracy z innymi służbami. Niezbędne wydaje się też stworzenie specjalnych programów współpracy pomiędzy szpitalami i policją, a ośrodkami terapeutycznymi. W przypadku zgłoszenia się ofiary przemocy do szpitala, z ośrodka terapeutycznego powinna być wysłana osoba, która będzie towarzyszyła podczas pobytu w tej placówce oraz udzieli wsparcia i zadba o to, aby osoba poszkodowana została odpowiednio potraktowana i nie musiała odpowiadać na więcej pytań niż jest to konieczne. W Polsce dotychczas nie ma systemu, który chroniłby dzieci przed wielokrotnym przesłuchiwaniem, co tym samym zmniejszyłoby stres związany z udziałem w czynnościach procesowych. Do dziś zdarza się, że prokurator, lekarz czy policjant nie

potrafią zadać ofiarze pytania. W ostatnim okresie coraz częściej trafiają do Zakładów Psychologii Sądowej przypadki, w których ze względu na charakter przestępstwa i stwierdzone przez terapeutów zaburzenia stanu psychicznego pokrzywdzonych dzieci, nie zostają one w ogóle przesłuchane w sprawie. Co więcej, ze względu na upływ czasu organy procesowe kwestionują opinie wydane przez specjalistów, pod których opieką nieletni pozostają. Prowadzi to do przedłużenia procedury, a w konsekwencji komplikuje sytuację pokrzywdzonych i opóźnia rozstrzygnięcie sprawy.

W konferencji wzięło udział 220 uczestników. Wśród nich znaleźli się nauczyciele, wychowawcy, pedagodzy szkolni, psychologowie oraz pracownicy ośrodków szkolno-wychowawczych, zakładów poprawczych, poradni psychologiczno-pedagogicznych. W obradach aktywnie uczestniczyli też przedstawiciele służby zdrowia, policji, sądów, prokuratury oraz dziennikarze i politycy. O sytuacji za granicą mówili goście z Niemiec, Szwecji i Belgii.

Konferencja dofinansowana została przez: Ambasadę Holandii, Ministerstwo Edukacji Narodowej oraz Urząd Miejski w Zielonej Górze. Honorowy patronat nad konferencją objęła Barbara Labuda – Sekretarz Stanu w Kancelarii Prezydenta RP.

ESA

Współpraca Pedagogów Z Brandenburgią

W ramach działalności Zakładu Pedagogiki Kulturalno-Oświatowej (w związku z projektem badawczym „*Międzykulturowe związki sąsiadujących regionów Polski i Niemiec, Lubuskiego i Brandenburgii*”, realizowanym przez nas wspólnie z berlińskim Uniwersytetem Humboldta oraz Uniwersytetem Warszawskim), 22-23 listopada br. zorganizowaliśmy wraz z Regionalnym Centrum Animacji Kultury w Zielonej Górze polsko-niemiecką konferencję, której tematem była edukacja kulturalna dorosłych w obu regionach. Spotkanie odbyło się w siedzibie Regionalnego Centrum Animacji Kultury w Zielonej Górze, a jego celem była wymiana doświadczeń pomiędzy przedstawicielami polskich i niemieckich instytucji, tworzącymi oferty edukacji kulturalnej dorosłych. Istotnym zamierzeniem organizatorów konferencji było także stworzenie okazji do nawiązania bezpośrednich kontaktów między animatorami kultury w Lubuskim i Brandenburgii, które mogłyby zaowocować dalszą dwustronną współpracą, a co za tym idzie ożywieniem wymiany kulturalnej obu regionów. Jednocześnie zamiarem zespołów naukowych realizujących wyżej wspomniany projekt badawczy było nawiązanie ścisłej współpracy z szefami

instytucji, a przez to stworzenie pełniejszego obrazu instytucjonalnej edukacji dorosłych w Polsce i Niemczech.

Ze strony niemieckiej w przedsięwzięciu tym wzięli udział (oprócz przedstawicieli Uniwersytetu Humboldta z panią Prof. Wiltrudt Gieseke na czele) przedstawiciele uniwersytetów ludowych we Frankfurcie n/O, Dahme Spreewald, a także Uranii we Frankfurcie n/O, Ewangelickiego Koła Edukacji Dorosłych w Dahme Spreewald, Europahaus Angermünde, KVHS Oberspreewald/Lausitz oraz Centrum dla Kobiet w Cottbus.

Stronę polską reprezentowali przedstawiciele Uniwersytetu Zielonogórskiego (prof. dr hab. Józef Kargul, prof. dr hab. Edward Hajduk), Dyrektor Regionalnego Centrum Animacji Kultury (mgr Gerard Nowak), przedstawiciele Uniwersytetu Warszawskiego, kierownicy lubuskich instytucji kultury oraz stowarzyszeń, zajmujących się edukacją dorosłych: Zofia Banaszak, Zielonogórski Uniwersytet Trzeciego Wieku; Michał Ciesielski, Towarzystwo Miłośników Lwowa i Kresów Wschodnich, Zielona Góra; Danuta Kaczmarek, Gubiński Dom Kultury Edward Korban, Stowarzyszenie Uniwersytetu Trzeciego Wieku, Gorzów Wlkp.; Józef Kosiak,

Klub Inteligencji Katolickiej, Zielona Góra; Władysław Olszowy, Stowarzyszenie Wspólnota Polska, Gorzów Wlkp.; Wilhelm Skibiński, Wspólnota Bukowińska, Zielona Góra; Irena Soppa, Towarzystwo Ludoznawcze Oddział, Ochla; Krystyna Stachów, Gminne Centrum Kultury, Niegosławice; Kazimierz Sznabel, Żarski Dom Kultury (UTW); Zbigniew Szumski, Danuta Sobocińska, Świebodziński Dom Kultury; Ewa Żuryło, Sulęciński Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji.

Dyskusja skupiła się wokół trzech głównych tematów: edukacja kulturalna seniorów, działalność typowych instytucji edukacji kulturalnej w Polsce i w Niemczech, perspektywy i ograniczenia współpracy polskich i niemieckich instytucji edukacji kulturalnej.

Konferencja została oceniona przez jej uczestników jako niezwykle udane i ciekawe przedsięwzięcie, którego głównie podkreślaną zaletą była możliwość konfrontacji rozważań teoretycznych z otaczającą nas praktyką społeczną. Powstałe podczas konferencji pomysły wspólnych projektów oraz materiały do badań usatysfakcjonowały organizatorów i zachęciły do prac nad przygotowaniem dalszych tego typu spotkań.

Mirosław Gancarz

Konkurs recytatorski

W Zakładzie Pedagogiki Kulturalno-Oświatowej co roku w styczniu odbywa się Akademicki Konkurs Recytatorski skierowany do studentów i pracowników wyższych uczelni.

W 2002 r. odbędzie się już jego piąta edycja. Laureaci tego konkursu obejmującego zarówno recytację, poezję śpiewaną jak i teatru

jednego aktora reprezentują co roku środowisko akademickie na wojewódzkich eliminacjach Ogólnopolskiego Konkursu Recytatorskiego. Studenci animacji społeczno-kulturalnej organizują również innego rodzaju przedsięwzięcia artystyczne. Jednym z nich jest powstałe niedawno C.H.U.K - Centrum Hamowania Uderzeń Kultury. Jest to długo-

falowy projekt artystyczny, którego twórcami są Dominik Złotkowski (IV ASK) i Adam Buczek (V ASK). 18.12.2001 r. w „Mrowisku” odbędzie się premiera tego przedsięwzięcia pt. „*Już Ci nie ufam*”. Na kolejną propozycję artystyczną zatytułowaną „*Mickiewicz + Słowacki = euro*” studenci zapraszają w styczniu 2002 roku.

Małgorzata Olejarz

Dylematy edukacji

6 listopada 2001 r. odbyło się spotkanie dyskusyjne z autorem książki „*Rozjaśnić egzystencję. O dylematach i rozdrożach edukacji*” prof. dr. hab. Wojciechem Pasternikiem. Do dyskusji wprowadził Autor książki, zaś spotkanie prowadził dr hab. Edward Ko-

zioł. Dyskusja oscylowała wokół następujących kontrowersyjnych problemów:

- Czy można godzić religię i naukę?
- Problem tożsamości współczesnej myśli pedagogicznej;
- Relacje między filozofią a pedagogiką;

- Cele edukacji;
- Kompetencje nauczycieli;
- Nauka a religia.

Zapowiedziano następne spotkania dyskusyjne

Koło Naukowe „Galeria-Teatr Mrowisko”

Koło naukowe „Galeria-Teatr Mrowisko”, którego opiekunem naukowym jest dr Wiesław Hudon, istnieje od 1999 roku przy Zakładzie Pedagogiki Kulturalno-Oświatowej

i skupia kilkunastu studentów animacji społeczno-kulturalnej. Koło zajmuje się między innymi promowaniem studenckiej działalności artystycznej (w szczególności fotograficz-

nej i teatralnej) na terenie Uniwersytetu Zielonogórskiego i miasta.

Działalność artystyczna studentów Animacji Społeczno Kulturalnej

Studencką działalnością muzyczną zajmuje się przede wszystkim dwoje studentów z III roku ASK – T. Łupak i C. Czarniecka

przygotowując programy częściowo z pracownikami Zakładu a częściowo z wyspecjalizowanymi instruktorami z placówek kultu-

ralnych. Dopracowali się własnych programów. W wielu konkursach wokalnych, odnieśli znaczące sukcesy (m.in. nagroda Eurydyki

Koło Naukowe „Galeria-Teatr Mrowisko”

Koło naukowe „Galeria-Teatr Mrowisko”, którego opiekunem naukowym jest dr Wiesław Hudon, istnieje od 1999 roku przy Zakładzie Pedagogiki Kulturalno-Oświatowej

i skupia kilkunastu studentów animacji społeczno-kulturalnej. Koło zajmuje się między innymi promowaniem studenckiej działalności artystycznej (w szczególności fotograficz-

w zakresie muzyki estradowej - T. Łupak, nagroda w zakresie poezji śpiewanej na Eliminacjach Centralnych Ogólnopolskiego Konkursu Recytatorskiego – C. Czarnecka). W pozadydaktyczną działalność teatralną zaangażowany jest przede wszystkim K. Trznadel (V rok ASK), twórca czterech autorskich spektakli (piąta premiera w przygotowaniu), uczestnik międzynarodowych i krajowych warsztatów teatralnych, od bieżącego roku bierze udział w trzyletnim międzynarodowym projekcie teatralnym realizowanym przez amerykańskich współpracowników Jerzego Grotowskiego. W happeningach i performance specjalizują się m.in. Dominik Złotkowski (IV rok ASK) i Adam Buczek (V ASK) – organizatorzy cyklicznych Dni Performera. Studenci ASK są twórcami kabaretu „Posłuchajcie” (Eliza Rapała (IV ASK). Tomasz Łupak (IV ASK), Jarosław Jaros (III ASK) oraz współdziałają w innych kabaretach, np. w kabarecie „Szum” (Aneta Bryś (V ASK). Zespoły te koncertują na terenie całego kraju oraz biorą udział w licznych konkursach i festiwalach kabaretowych.

Forum wychowawców świetlic

Naukowe Koło Pedagogiki Opiekuńczej działające przy Zakładzie Pedagogiki Opiekuńczej i Specjalnej Uniwersytetu Zielonogórskiego współpracując z Pracownią Pedagogicznego Doskonalenia Nauczycieli Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli w Zielonej Górze zorganizowało 8 listopada 2001 r. Forum wychowawców świetlic. Jego adresatami byli głównie uczestnicy kursu kwalifikacyjnego z zakresu pedagogiki opiekuńczo-wychowawczej, którzy w dużej części pracują w świetlicach szkolnych w Zielonej Górze lub województwie lubuskim.

Celem forum było podjęcie dyskusji na temat funkcjonowania świetlic. Ciekawą, spontaniczną, żywą, niekiedy burzliwą debatę

poprzedziły zaplanowane wystąpienia. Edyta Jaśkowiec studentka IV roku pedagogiki opiekuńczej opisała wrażenia jakie wyniesione z przeprowadzanych, wiosną 2001 roku, badań dzieci podopiecznych świetlic szkolnych oraz przedstawiła opracowanie dotyczące pożytków wynikających z uczęszczania dzieci do świetlicy. Dr Grażyna Gajewska przedstawiła opracowany raport o sytuacji w 20 świetlicach (16 zielonogórskich oraz 4 z innych miast) oraz wyniki badań z wywiadów przeprowadzonych z 627 dziećmi. Poproszono także o zaprezentowanie badań - wykonywanych w ramach kursu kwalifikacyjnego - pracownika ODN, który diagnozował świetlice na terenie Zielonej Góry w latach sześć-

nej i teatralnej) na terenie Uniwersytetu Zielonogórskiego i miasta.

oprac. Pola Kuleczka

dziesiątych ubiegłego stulecia. Spotkanie odbyło się w Lubuskim ODN. Zakończone zostało prezentacją opracowanej książki G. Gajewskiej pt. *Elementy pedagogiki opiekuńczej oraz metodyki opieki i wychowania*. Zebranych zaproszono na wiosnę 2002 roku na kolejne seminarium teoretyczno-metodyczne, które zorganizuje Naukowe Koło Pedagogiki Opiekuńczej Uniwersytetu Zielonogórskiego. Dyskusje podjęte w czasie forum odzwierciedlały „radości i smutki” działalności świetlic, okazały się potrzebne, wręcz konieczne. Wspaniałe było to, że żywo uczestniczyły w nich studentki pedagogiki opiekuńczej.

Grażyna Gajewska

Nasze wrażenia z Rodzinnego, sportowego łapania Mikołaja uczniów klasy III d które odbyło się w Szkole Podstawowej nr 18 w Zielonej Górze 1 grudnia 2001 roku

Było miło, było fajnie
Pamiętką niech pozostanie
Ten tomik wierszy
Wspólnie, rodzinnie napisany

Kto dzisiaj Mikołaja łapał
Będzie w nocy głośno chrapał
I dostanie też prezenty
Bo Mikołaj jest nasz – święty
A więc drogi Mikołaju

Poprzebywaj w naszym kraju
Pokaż swoją świętą szatę
Uciesz też mą mamę, tatę ...
Nie bądź dla nas drętwy. srogi
Kiedy przyjdiesz - wytrzymaj nogi
Gdyż my Ciebie tak kochamy
Że już dziś w drzwiach czekamy.
(Rodzina Pawła Witkowskiego)

Nasza rodzinka cała i zdrowa
Przeszła wszystkie zadania sportowe

Było rzucanie, bieg i skakanie
Łowienie karpia i lin przeciąganie
Trudnych torów pokonywanie
I świętego Mikołaja łapanie
Cała rodzinka, choć trochę zmęczona
Jest do sportu wprost stworzona
Wszyscy się bardzo mocno starali
Wszystkie przeszkody pokonywali
Przebiegliśmy każdy tor kręty
A wszystko po to, by dostać prezenty!

(Rodzina Piotra Pardej)